

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Nouii sarcini mari!

(*) Zadarnic stăpânirea a vrut să țină-
iască cel puțin două săptămâni, ca până a-
tunci să potolească pe cei furioși, azi e lu-
cru știut: se cumpeniră lucrurile așa fel, că
*din înțelegerea încheiată cu Austria, țara
noastră iese împovărată cu noi sarcini.*
După socoteala făcută, de chiar prietenii
stăpânirii, aceste sarcini se vor urca pe an
la suma de 20 milioane.

Ministrii d'acum, cari veniseră la putere
— așa ziseseră — să ușureze soarta po-
porului de jos, care s'a gârbovit sub atâtea
sarcini și stă să ia lumea în cap, — în loc
să scadă dările, pun încă altele noi.

Pentru a scoate adică cele 20 milioane
pe an, la cât s'au legat în urma învoielii
cu Austria, ministrii kossuthiști vor veni în
dietă să ceară dări noi, și nu suferă îndoi-
ială, *împotriva dărilor noi vor lupta numai
deputații naționaliști.* Cei kossuthiști vor
votă cu mâni cu picioare. Ce le pasă lor
de popor? Grija lor de căpetenie este să
se țină la putere, să-și poată umple pungile,
cele mai multe fără fund.

După câte spun chiar foile prietene stă-
pânirii, se va pune dare mai mare de con-
sum. Nu sunt destul de scumpe toate încât
bietul plugar nu poate să-ajungă și el să-și
cumpere de ale hranei, ci se bucură dacă
are pâne și mălaiu... Carnea ori vre-o beu-
tură mai sănătoasă răman un fel de vis,
care, e mare noroc, dacă se isbândește din
Paști în Crăciun.

D'aci încolo, fiind toate mai scumpe, căci
se măresc dările, bine înțeles că tot omul
sărac va suferi. Bogații vor avea și atunci
din ce să-și îndulcească viața.

Iar legătura cu Austria se încheie pe 10
ani, ceace însemnează că 10 ani d'arândul
vom plăti dare cu 20 milioane mai mult pe
an, luându-se, astfel, în 10 ani, 200 milioane
de pe spinarea noastră.

Iată isprava miniștrilor kossuthiști, iată în
ce năcaz ne-a băgat numai un an de dom-
nie kossuthistă... Ce-o fi dacă vor mai sta
încă la putere, nu e greu de prevăzut!

Tot așa, e lesne de înțeles, că nu numai
cercurile ungurești poartă vina, ci și multe
cercuri românești. Adevărul este adică și
fapt este, că dintre cercurile românești cele
mai multe au ales deputați kossuthiști, iar
nu naționaliști! Oamenii slabi de înger s'au
lăsat ademeniți și prostiți, unii de vorbe
înselătoare, alții de arginții lui Iuda și de
rachiul otrăvitor, destul că în felul acesta
kossuthiștii au ajuns ei stăpâni pe țară, iar
mândra ceată națională, care să lupte pentru
drepturile poporului, nu-i destul de tare
pentru a învinge asupra kossuthiștilor.. Cinci-
sprezece români și cu zece sârbi și slovaci
ce pot ei face împotriva a 300 kossuthiști
și alți vre-o sută deputați unguri?

Dacă românii, slovaci și sârbi s'ar fi
purtat însă pretutindeni bine la alegeri, ar

putea să fie acolo o sută naționaliști, cari
n'ar lăsa pe kossuthiști să-și bată joc de
oameni și de țară.

Fie-ne asta învățătură pentru viitor!

Înțelegă odată toți românii, că la ajutor
și bine numai prin noi înșine putem ajunge.

**Foile ungurești scriu tot mai amărîte despre
invoiala (transacția) încheiată între Austria și Un-
garia. Se întreabă îngrijate: de unde să se plă-
tească dările noi ce se pun pe țară? Fiind să-
răcia mare pretutindeni!**

Alegerile congregaționale.

*In ziua de 24 Oct. nou se vor face ale-
geri pentru adunarea (congregația) nu nu-
mai a comitatului Arad, ci și a altor co-
mitate locuite de români.*

*Dacă nu vrem să rămânem cei din urmă,
poporul cel mai slab din țară, acum e pri-
lejiul de reculegere: să ne strângem puterile
și să alegem numai bărbați despre
cari știm că țin cu poporul și poartă
luptă voinicească împotriva domnilor dela
comitat.*

*La ce se poate ajunge dacă în adunarea
comitatului sunt oameni cărora nu le pasă
de fișpan și vice-șpan, cărora fibirăul nu le
poate porunci ca notarilor și altor slujbași
atârători de stăpânire, s'a putut vedea în
congregația din urmă a comitatului Aradu-
lui, când românii trântiră la vot pe fișpan
și vice-șpan, cari voiau să pună pe popor
dare nouă pentruca astfel slujbașilor, foști-
lor tovarăși ai lui Krivány, să le dea pen-
zie mai grasă.*

*Așa s'ar putea ajunge pretutindeni, dacă
sătenii români s'ar deșteptă pretutindeni, și
nu s'ar lăsa duși, ca oile, de notari, ci ar
alege oameni din sânul lor, cu durere pen-
tru popor!*

*Ce văzurăm adică și în adunarea comi-
tatului Arad? Din părinți români e născut
și Boksán Szevér (fiu de protopop) și To-
mutza Vazul (fiu de sătean), dar fiindcă
au ajuns în slujbă, cine striga »igen« mai
tare decât ei, că adică să se pună dare
nouă pe popor, să dăm penzie mai mare
foștilor slujbași cari au îngrijit așa de
bine, încât lăsară pe Krivány să mănca
milionul, iar bietul popor să plătească el
hoțiile săvârșite?!*

*Iată de ce îndemnăm, cu toată dragostea,
poporul nostru să se deștepte, să lupte din
răsuputeri pentruca să nu se aleagă nicăiri
slujbași atârători de stăpânire, cari te-
mându-și pânea, votează după placul mai-
marilor, ci pretutindeni să se aleagă
oameni din popor!*

*Și să se hotărească și sfătuiască din
vreme, ca pe ziua alegerii să fie siguri de
izbândă!*

De peste săptămână.

**Femeile române la rând! — Printre
alegători. — La dietă.**

Astăvară d-na Aurelia Boldea, mama deputa-
tului dr. Vlad și d-na Ana Vlad, soția dlui Vlad
s'au dus să vadă examenul școlii comunale
(române) din Bobâlna, lângă Orăștie, unde dl
deputat susarâtat are o întinsă moșie. Când au
întrat în școală, copiii le-a întimpinat pe un-
gurește, cu »Isten hozott...«

Într'o școală susținută de o comună româ-
nească, unde și copiii și învățător sunt români, era
cuvincios ca doamnele române românește să
fie primite!

Asta d-na Boldea și Vlad au și spus-o îndată,
să audă și copiii, și sa învețe minte și învăță-
torul.

A doua zi toate foile ungurești au fost pline
cu știri despre »aștirea împotriva ungarilor«
a suslăudatelor doamne și încurând doamnele au
fost duse, între jandarmi, la fibirău și osân-
dite la câte 100 coroane pentru transgresiune...
Ar fi călcat adică nu știm care regulament al
comitatului prin faptul că vorbind în școală, au
conturbat examenul (când i-au spus buchile în-
vățătorului slab!)..

Toți am crezut că prin asta s'a îsprăvit da-
răverea.

Dar nu-i așa: Sâmbătă d-nele Boldea și Vlad
au fost puse sub acuză, invinuite fiind că au
agită împotriva ungarilor. Mare minune dacă
nu vor ajunge chiar în temniță.

Dupăcum se vede, stăpânirea și a pus gând
să prigonească și femeile române. Nu se mul-
țumește că umple Seghedinul cu fruntași români!

Înainte numai! Asta e, desigur, mult trîmbițata
— egalitate.

Duminea trecută deputatul V. Goldiș, iar a
fost printre alegătorii săi din cercul Radnei, și
anume în comunele Roșia, Corbești și Petriș (cu
o săptămână nainte fusese la Soborșin, Pârnești,
Lupești, Troaș, Temesești, Vinești, Halaliș și
Cuiăș). Poporul l-a primit cu mare drag și cu-
vântările ce a rostii și sfaturile înțelepte ce a dat
au fost o dulce mângâiere. Dl Goldiș mai are de
mers în trei sate și astfel a fost în toate, vre-o
80 la număr. Harnic deputat!

Duminea a fost printre alegători și dr. St. Pe-
trovici, care și-a finut darea de seamă în Zorlen-
tul-mare. A fost primit cu mare dragoste, numai
cei dela putere și-au făcut de cap: n'au îngăduit
să vorbească și altul, afară de dl deputat.

Dsa a descris sărăcia din țară și cauzele ei.
Spuse, că până nu se face legea electorală de-
putații naționaliști nu vor votă nici o altă lege,
nu vor votă nici bani, nici cătane, nici pactul cu
Austria. Vor cere neconținut și cu cea mai mare
energie ca toți cetățenii, cari plătesc dare și au
făcut serviciul militar să aibă vot.

Deputații naționaliști vor pretinde apoi asigu-
rarea de lege a dreptului de întrunire și asociere.
Descrie mișeliile comise cu ocaziunea alegerii dela
Bocșa, când 3—4 oameni pe stradă erau împră-
știați cu baionetele, ba gendarmii au intrat și în
casele oamenilor ca să audă ce se vorbește.

Deputații naționaliști vor mai cere libertatea
deplină a presei. Să se șteargă cautiunea și cen-
zura. Să se măsure cu măsură egală. Să fie pe-
depsiți și redactorii foilor maghiare, dacă insultă
poporul românesc și agită pe maghiari contra
românilor, slovaciilor și sârbilor.

Vor mai cere reforma dărilor și introducerea
dării progresive.

»Suntem puțini acum, dar adevărul e cu noi
și avem la spate pe Monarhul și poporul. Astfel
tot noi suntem mai tari și așa trebuie să învin-
gem.«

Aşa a sfârşit dl deputat în mijlocul însufleţirii mari a poporului, care i-a votat încredere şi dragoste.

Azi deputaţii români vor pleca toţi la Budapesta, la şedinţele dietei.

Să ne ferim de rachiu ca de venin.

De o vreme încoace oameni de toată clasa şi-au ridicat cuvântul împotriva beuturii spurcate numită vinars, rachiu sau în dialectul bihorenesc pâlincă. Vorbirile împotriva alcoolului, atât la oraşe, cât şi în adunările comitatului, congregaţii, au fost primite bine.

În Bihor pot să spun, că eu am fost cel dintâi, a căruia propunere comitetul comunal a primit-o, cu toate glasurile, hotărându-se ca de aci încolo crâşmele să se închidă în Dumineci şi sărbători, de Sâmbătă seara până Luni dimineaţa. Decisul apoi s'a trimis spre întărire la vicişpanul, care a aflat de bine a nu aproba o astfel de faptă frumoasă. S'a apelat la ministru, şi pe când ministrul ne-a respins cererea, venind prin asta în colisie cu însaşi ordonaţiunea lui, pe atunci gazetele au dat alarmă de bucurie la hotărîrea frumoasă a tămăşdanilor.

De atunci pilda tămăşdanilor mai multe comune o au urmat, auzindu-se tot des cuvinte de plânsori împotriva alcoolului. Şi pe când fruntaşii poporului vestesc dreptatea, pe atunci oamenii dela putere oare nu fac tot, numai ca alcoolul să treacă în măsură tot mai mare, şi că masei poporului tot mai mult prilej să i-se dea să ajungă la patima urâtă a beţiei?!

Lasă crişma deschisă ca nu cumva să-i vină în minte omului amărât şi gonit de soarte a-ş duce banii într'alt loc, ci numai la crişmă?!

În mai multe părţi ale ţării s'a vorbit de asta şi au început a se mişca multe sate, ba şi unele comitate. Dar din planul frumos cu greu va fi ceva, căci ministrul de finanţe va mai dori s'ajungă la venitul mare

de milioanele cele multe, pe cari le capătă statul din spurcatul alcool.

Dar oare toate ţările din Europa se gândesc aşa ca ţara noastră? O! nu! căci în Europa este ţară cu numele Norvegia, care aşa gândeşte, că mai mult le face bine cetăţenilor sănătatea, starea morală şi materială decât orice avere mare. Şi pe când la noi se face tot pentru lăţirea beuturii spurcate a alcoolului, pe atunci în Norvegia fac tot ce e cu putinţă pentruca să micşoreze numărul beţivilor, unde nu se măsură spurcatul de alcool, decât numai în oficii de ale statului; de sine înţeles, că în Dumineci nu ai căpăta beătură nici pentru un galben, ba se poate spune, că în aceea ţară spurcatul spirt şi alcool e tocmai aşa de scump ca leacurile.

Toate astea însă nu i-au mulţumit pe norvegieni, căci acum a intrat în viaţă o lege nouă, care pentru cei beţivi croieşte o pedeapsă de 800 coroane şi temniţă până la 3 luni; iar pe cel pedepsit dacă din nou îl află beat, îl pot închide şi până la 3 ani. Pe seducători sau pe cei cari dau beătură celui beat, asemenea îl închid. Ce ţară fericită, unde astfel de lucruri se pot face; până când la noi şi prea îngrabă s'ar umplea toate temniţele, dacă pe tot omul beţiv ar trebui să-l închidă.

Şi precum e drept, că în Norvegia alcoolul nu aduce milioane pentru ţară, tot aşa să credem, că ţara cu toate astea e bogată, iar poporul e cu stare bună. Şi ce e pricina? Nimic altă, decât că acolo e oprită înveninarea, până când la noi dimpotrivă e ajutată, înveninând trupul cu alcool, iar sufletul cu vorbe goale. Amândouă astea umblă cu mare dobândă; tocmai pentru asta suntem aşa săraci trupeşte şi sufleteşte. Pe lângă administraţia rea apoi asta e primul rău, că la noi în ţară, — s'au sporit în aşa număr mare sărăcimea, încât pământul nu mai poate s'o încapă, ci trebuie să iee lumea în cap spre America.

Pe cel sărac şi amărât trebuie ocrotit, ajutorat ca în coliba lui nefericirea să fie

înlocuită prin îndestulare, curat spunându-o asta şi Hristos, care cu toată puterea s'a sculat împotriva celor puternici, cari cu totul îi asuprea pe cei săraci, zicându-le: »Se va lua dela voi împărăţia cerului şi se va da celor săraci«.

Clasa de jos a sărăciei aşteaptă dela cei dela putere pilde bune, căci ştiut lucru este, că cel sărac şi împovărat cu tot felul de dări îşi îngreioază trupul de multe ori cu veninoasa beătură şi de amărât, plângându-se numai tot despre sărăcie; iar păharul de bucurie şi varsă lacrimi de suferinţă.

De aş câştiga cunoştinţă, nu poate, căci e sărac, luptându-se cu sărăcia lui, cu câştigarea pâinei de toate zilele pe seama familiei lui.

Când să va şterge de pe pământ nedreptatea asta ca societăţile omeneşti aşa să fie alcătuite ca în acelea fiecare o formă să fie fericit, iar cei învăţaţi prin fapte bune să poată sluji celor săraci cu duhul ca astfel unul faţă de celalalt să aibă o iubire nesfârşită?!

Numai atunci va cunoşte şi cel sărac, — ca lovit de soarte, iubeşte în măsură mai mare alcoolul, — că reţinerea lui dela beuturi spirituoase, înseamnă a se feri de rău, care uşor îi poate învenina trupul, iar prin trup sufletul.

Alexandru Vaşiad, preot.

Din Bihor.

Adunarea poporală dela Tulca.

— Raport special al «Tribunei». —

Mişcarea naţională în Bihor, pornită odată, pare a nu mai cunoaşte stavile! Bihorul s'a deşteptat şi se deşteaptă mereu, şi în curând vom putea privi la el ca la un ţinut, care nu mai e străin mişcării naţionale. Bihorul e deja al nostru!

Bărbaţii noştri conducători din Oradea-Mare şi-au dat acum mâna, ca să lucreze în popor. Adunările populare sunt cel mai

FOIŢA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

POEZII POPORALE.

Culese de D. Bedelean, inv.

Fetele din Hădărău
Toate sunt pe plăcul meu
Câte cu cercei, mărgelă,
Toate-s drăguţele mele,
Câte fete cu cercei
Toate zic că să le cei,
Câte fete cu pieptari
Toate aşteaptă gazde mari.

Cine-i tinăr şi iubeşte
La ce foc se spovedeşte,
Că eu-s tinăr şi iubesc
Şi nu mă mai spovedesc,
Dar şi când m'aş spovedi
Şapte popi mi-ar trebui,
Şapte popi din şapte sate
Şi tot nu le-aş spune toate.

Din două, trei mândre-ale mele
Eu nu ştiu la care-aş merge,
Cea din deal îmi ţin' alean
Cea din vale-mi ţine calea,

Cea din capul satului
O-am mai dat şi dracului.

Badea care mi drag mie
N'are casă nici moşie,
Numai peană 'n pălărie.
De-ar avea şi cioareci noi
Nici n'ar mai vorbi cu noi.

Bade, bădişorul
Crede-mă, puiuţule,
De când te-ai dus bade tu
Mi-sa stricat sufletu.
De când te-ai dus D-ta
Mi-s'a stricat inima,
Inima şi viaţa.
Că nu este om pe lume
Dorul meu să-l poată spune.
Ba nu este, nici va fi
Dorul meu să l poată şti.

Şi să mor nu-'mi bănuiesc
Numai să mă spovedesc,
La un popă unguresc,
Să nu ştie ce vorbesc.

Cine 'nvaţă a iubi
Nu să poate odihni

Că şi eu Doamne am iubit
O nevestă ochişoară
Dulce-a fost la gurişoară.

Mândruţă buzăle tale
Unsu-le-a măta cu miere
De-mi pui capu după ele.

Săraca mândruţa mea
Num' odată-am fost la ea
Mi-a pus peană şi petea.
Num' o sară de-oi mai mere
Mi-a da mândruţa ce-oi cere.

Câte fete-s Buciumane
Toate-s negre la sprâncene,
Numai una cam brezuţă
Şi-acea mi-a fost drăguţă.

Cât e ţara Oltului
Nu-i fată c'a moşului
Că-i naltă şi subţirea
De-o cuprinde zadia,
Când cu brăele să 'n cinge
Din obraz îi cură sânge.

Hei leliţă, ochi bărnaci
Neagră eşti dar bine-mi placi,

Cine suferă?

De stomac, de constipaţie, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experienţă cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore îşi face efectul dorit, şi revine pofta de mâncare şi starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău şi nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni şi farmacii. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

cercat mijloc pentru deșteptarea poporului. Aceasta a recunoscut-o de mult neobositul luptător dr. D. Lascu, organizatorul a atâtor adunări populare și sufletul mișcării actuale, iar ceilalți fruntași din Oradea țin să dea concursul lor în munca grea a deșteptării poporului. Sperăm că adunarea dela Tulca atât de reușită, e un bun augur și totodată un imbold ca fruntașii din Bihor să urmeze drumul apucat. Să dea Dumnezeu, ca datoria națională să unească pe toți fiii neamului într'un singur lagăr!

Iată raportul, pe care ni-l trimite corespondentul nostru din Oradea-Mare:

La marginea românismului din Bihor, în comuna fruntașă Tulca, numai câțiva kilometri de neoașea comună ungurească Nagy-Szalonta (Salonta), într'un ținut unde poporul nostru părea mai primejdut de a se înstrăina de noi, s'a ținut acum Duminecă o adunare populară. A venit popor mult. Piața mare dinaintea bisericii era plină de țărani dornici s'audă pe »domnii români«. Au venit chiar țărani din satele învecinate.

La orele 2 d. a. preotul gr. or. din Tulca, Eufemie Blaga, urcă tribuna. Erau deja de față vre-o 1000 de țărani. Propune de președinte al adunării pe fruntașul din Oradea-Mare, avocatul dr. Aurel Lazar. D sa, urcând tribuna între strigătele de »Să trăiască« a poporului, mulțumește țărănimii că s'a prezentat în număr așa frumos. Accentuează apoi, că țărănimia și conducătorii să fie în atingere unul cu altul. Adunările populare sunt ocaziile cele mai bune pentru a sfătui poporul. Muncind împreună, mână 'n mână, vom izbuti să ne impunem și față de adversarii noștri, cari voiesc să ne răpună (strigăte: Nu ne om lăsa!) Dacă vom fi organizați bine vom putea obține succes și la *alegerile pentru cameră*, unde în rândul trecut ne-am arătat cam slabi. Aceasta să nu se mai întâmple (Așa-i! Așa-i! N'o mai fi cum a fost!) Trebuie să fim demni de numele nostru de români (Strigăte de: Să trăiască). Declară apoi adunarea de deschisă și dă cuvântul lui dr. D. Lascu.

Vorbirea d-lui Lazar a fost primită din partea poporului cu vie însuflețire.

După dr. Lazar vorbește cunoscutul nostru luptător dr. D. Lascu. Vorbește, cu multă pricepere și însuflețire, despre reformele sociale și politice, cari sunt neapărat de lipsă și face cunoscută poporului situația politică. Într'un limbaj popular, care face pe țărani să priceapă fiecare cuvânt, fiecare frază, dr. Lascu vorbește despre su-

fragiul universal, pe care trebuie să-l pretindem energic dela guvern! Nu trebuie să șovăim, ci să luptăm cu toate armele legale pentru realizarea sufragiului universal, mai ales că actualul guvern are de gând a ne înșela voind a mai ciuinti din drepturile politice, pe cari le mai avem. (Trăiască!) Vom lupta deci din răspuțeri (Așa-i! Trăiască) și *pretindem dela deputații noștri să-și facă datoria!*

Vorbește apoi despre darea progresivă, minimalul de existență, aceste reforme atât de necesare poporului nostru, care stă — mai ales pe aici — rău în privința economică. Poporul aprobă pe orator. Propune apoi o energică *rezoluție* contra guvernului și pentru sufragiul universal, darea progresivă și introducerea minimalului de existență și la țărani. Rezoluția se primește cu însuflețire. Vorbirea lui dr. Lascu a produs un efect cu atât mai mare între țărani, cu cât limbajul lui popular făcea ca ei să priceapă tot cum nu se poate mai bine!

Dr. Lascu dă apoi cuvântul dlui Vasile Babi, care într'o vorbire plină de sentiment ideal de iubire de neam, îndeamnă poporul să urmeze pe conducătorii lui firești. După o nouă, frumoasă vorbire a președintelui dr. Lazar, care mulțumește încă odată poporului pentru interesul dovedit, adunarea, nu se poate mai reușită, se închide. Poporul se disolvă în ordine, strigând încă odată însuflețite »Să trăiască« la adresa fruntașilor lor.

Din Oradea-mare au participat la adunare: dr. A. Lazar, dr. D. Lascu, dr. R. Mangra, dr. Marta, Vas. Babi și mai mulți tineri iuriști, însuflețiiți.

Să dea Dumnezeu multe adunări populare, asemenea! Fruntașii noștri din Oradea să spriginească pe dr. D. Lascu, tinărul luptător, care e organizatorul acestor adunări. Hai să dăm mână cu mână! —

AVIS!

Abonenții cari n'au plătit încă întreg abonamentul pe 1907 sunt rugați să se grăbească a trimite sumele restante și curente, ca să nu se facă vre-o împiedecare cu trimiterea ziarului, deoarece și pe noi ne costă mult marcele, redactarea și expedarea ziarului și nu putem anticipa abonenților, cari nu plătesc înainte.

Congregația ordinară de toamnă a comitatului Caraș-Severin.

Deși sala comitatului arată plină la congregația de toamnă a comitatului nostru ținută la 7 Octomvrie totuși nu putem zice că membrii comitatensi ar fi dovedit vr'un deosebit interes. Și din o parte și din alta au lipsit cu duimul. Mai ales pe partea noastră s'a remarcat absența multor membri, pe cari eram deprinși a-i vedea în șirele prime, scrie »Drapelul«.

Numai înainte de ordinea zilei s'a arătat un interes oarecare la interpelațiile cari au ocupat aproape întreaga înaintea de ameză. Incolo a mers totul strună.

Primcomitele C. Fialka deschide ședința la orele 9 și jum.

Dr. Petru Barbu: Într'un stat constituțional, cetățenii își exerciază liber drepturile lor. Pentru ocrotirea acestei exercieri statul își are chiar și organe anumite. În Caransebeș și peste tot în graniță sunt stări anormale. Organele amintite terorizează în mod nemai pomenit pe ceice gândesc altcum, ca domnii dela putere. Cazuri: Pentru că alegătorii cinstiți, dar contrari ai lui Burdia, se grupează sub un steag alb — întocmai ca alegătorii lui Bánffy în Seghedin — se dictează pedepse de mii de coroane și zeci de zile închisoare. Pentru că la jubileul protopopului Ghidiu o mână de oameni cântă cântarea »Dorul înstrăinatului« — o cântare pe care nu odată a aplaudat-o și vicecomitele — se cetesc pedepse oribile. Pentru transgresiuni de graniță, cari abia merită atențiune, se dau pedepse de mii coroane. Acestea sunt cazuri vechi.

Cazuri mai recente: »Karansebeser Zeitung« e foaie primejdioasă pentru politicianii din Caransebeș. Fără ca cei atacați în foaie să răstoarne pe cale legală păcatele ce li-se impută, ei șilesc pe proprietarul tipografiei să nu mai tipărească foaia, iar pe redactorul Bresnitz îl expulzează din Caransebeș.

De-o vreme încoace a început și dl deputat Burdia să-și facă dările de seamă înaintea alegătorilor cari nu l-au ales (d. e. Valea Sebeșului). Nimic din ce scriu foile străine despre strălucitele rezultate, căile de triumf. În tot locul lucrează organele administrative... cu mijloace cunoscute. Veni-va timpul, când se vor răsbună toate acestea... De altcum — zice dl Barbu — foarte se înșală ceice cred, că la astfel de tãmbălae se adună popor de dragul dlui Burdia. Poporul de sat se îmbuizește de câteori trece prin sat vr'o maimucă sau vr'un urs. La o a doua alegere îi vom dovedi dragostea...

În Caransebeș s'ar fi așiat niște placate, prin cari se amenință cu moarte dl Burdia și Jidovii. Minune! Caransebeșenii trebuie să afle acest lucru din foi pestane. De placatele amintite — zice dl Barbu — nu știu nimic, știu însă, că poliția caută cu un zel ne mai auzit pe autorii placatelor, pe când cercetarea încontra atentatorilor la vieța unui candidat de avocat doarme de trei săptămâni.

Dl Barbu își încheie vorbirea cu interpelația:

1. Are dl vicecomite cunoștință de terorismul ce-l exercită organele superioare în contra celor ce nu s de convingerile politice ale domnilor.

2. Dacă are cunoștință... are de gând să-l împiedece și când?

Dr. V. Branisce interpelează în chestia detragerii licenței de birt a Herminei Popovici-Morariu din Bocșa, pentru că acolo s'ar fi agitat.

Intreabă pe dl vicecomite 1) pe ce cale a ajuns direcția financiară la cunoștința pretinsei agitațiuni politice?

2) Pe ce se bazează conglăsuirea autorităților administrative cu măsura luată de direcțiunea financiară?

3) Există undeva acte despre pretinsa agitațiune pornită din localul birtului Hermina Morariu.

Dar să fii mai bărnăcea
Și mai bine mi-ai plăcea.

De-aș ști bade c'ai veni
Drumul și-l-aș vâru,
Tot cu var de cel mărunt
Să vii bade mai curând
Și cu var de cel mai mare,
Să vii bădiță mai tare.

Astăzi, mâne ori poimâne
Mă duc mândră dela tine,
Eu mă duc cu Dumnezeu,
Tu rămâi cu dorul meu.

De când mândră te-am văzut
Tare dragă mi-ai căzut
Dar văd eu că niciodată
N'am putea fi laolaltă.

Vai de mine ce m'oi face,
Că nu văd pe cine-mi place,
Că mândruța m'o lăsat,
M'o lăsat, s'o măritat.

Pe drumul Aradului
Merg calul lanului.
Ho, ho, ho murguțul meu,

Unde este domnul tău?
La margina Dunării
Se bate cu ungrul.
De-ar avea ungrul minte
Cu românul nu s'ar prinde.

Am o mândră ca de domn
Și n'o pot scula din somn,
Dimineața-i roua rece
La amiază se prea 'ncalzește,
Coalea seara la ojină
O pișcă țințari de mână.

H A Z.

Tatăl fetei către un candidat:
— Ai zece mii de lei datorii... hm!... să mă mai gândesc.

— Să nu te gândești mult, că datoria poate crește în acel timp.

La Tribunal.
Președintele întreabă:
— Acuzatu-le, spunem în ce circumstanțe ai comis furtișagul.
— Apoi, dle președinte, în circumstanțe... atenuante.

Înainte de de-
jun, dacă beai
un jumătate de
poc al de apă
am ară o o o

Igmândi alui Schmidthauer,
stomacul neregulat îl aduce în
ordine în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac, intestine și de sânge, tot așa în contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gâlbinare, umflarea ficatului și fierii, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komarom. Se poate căpăta în fiecare farmacie mai

bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50 fil.; să nu se confunde cu lă apă amară.

4) și după ce se va convinge că toate aceste nu există, are de gând să deie satisfacție ordinei de drept ultragiutate?

Dl *Constantin Morariu* (Bocșa), expune mai multe mizerii ale administrațiunii comunale din Bocșa.

Vicecomitele A. Issekutz răspunde dlui dr. P. Barbu că măsura luată în chestia steagului, cântărei naționale la Caransebeș e pe deplin legală. Astfel și expulzarea redactorului Bresnitz, care fiind străin și neputând dovedi nici izvoarele de subzistență nici identitatea personală a trebuit să fie expulzat. Iar cercetarea în chestia placatului s'a făcut fiind bănuială că o persoană oficioasă e vinovată; lui dr. V. Branisce că afacerea licenței de birt nu se ține de competența lui iar lui Morariu invitându-l să deie plângerile la protocol, căci nu are cunoștință de cauză.

Interpelanții dr. P. Barbu, și dr. V. Branisce nu iau răspunsul la cunoștință.

Coriolan Brediceanu: Legile se fac pentru toți cetățenii, sunt deobligătoare pentru toți și înaintea legii toți cetățenii sunt egali. Din interpelațiile expuse reiese, că în comitatul nostru nu se ține cont de acest postulat imperativ al constituțiunii. Într'un cerc pretorial se califică de transgresiune o faptă, într'altul nu, d. e. afișarea unui steag alb în Caransebeș e transgresiune, în cercul Oravița și în alte cercuri nu. Apoi pedepsele în Caransebeș 100—700 cor. iar în alte cercuri 10—20 cor. De unde această procedură diferită? Nu văd autoritățile publice, că aplicarea legii în așa mod clatină încrederea și vatămă autoritatea oficiilor publice, ba dă ansă la suspiciuni de protecție și la alte influențări dănoase tocmai vazei autorităților publice. Dacă ocrotirea tuturor dreptăților și intereselor poporului e după lege datorința sfântă a oficiilor publice, prin neegala aplicare a legii se lățește tot mai tare convingerea în popor, că față de acei cetățeni, cari nu aderează la direcția politică a detentorilor puterii publice, nu împlinesc datorința la care îi obligă legea. Trebuie să știe, că numai consonanța între funcționarea autorităților publice cu voința poporului, cu interesele și drepturile lui, poate să producă îndestulire și mulțămire, de care avem lipsă, după cum a accentuat și dl vice-comite. Așadar aplicarea legii în diferite moduri subapă posibilitatea îndestulării și a mulțămirii. Rog deci pe dl vice-comite a clarifica care e cauza lipsei de uniformitate în diferite cercuri din acest comitat la aplicarea legii și are de gând a schimba această stare abnormă?

Vice-comitele Issekutz răspunde, că interesul statului maghiar a pretins pedepsele acele aspre.

Coriolan Brediceanu: Eu nu am cerut motivarea asprimei pedepselor, ci lipsa de uniformitate în aplicarea legii, prin urmare domnul vice-comite nu mi-a răspuns nimic la obiectul interpelației mele.

De Caransebeș nu aflui de demn a vorbi, căci acel cerc de multe ori și-a schimbat pielea, și numai compătimi pot pe ceice cred, că prin crearea transgresiunilor patriotice și prin asprirea neumană a pedepselor vor putea crește, susține și înmulți popularitatea — care nu se fabrică cu se — ci trebuie să vină de sine.

Vorbesc ca ilustrație de cercul Balint, unde e pretore un așa zis cavalier Podhradszky. Când merge un țaran în cancelaria unui pretore, trebuie primit în mod cinstit, iar nu scos afară, și dacă respectivii zic: »De ce ne scoți afară, că nu am făcut nici o blăstămăție?«, pentru această apărare îndreptățită să-i pedepsească cu câte 200—200 coroane. Ce să învețe un țaran dela un asemenea ocrotitor (?) al intereselor lui? Să i-se vândă boii din jug pentru interpretarea falsă a apărării sale? Să învețe a înghiți toate bătărilor și încă a plăti și amendă?

În cercul Iamului pretorele Corcan pedepsește pe un avocat, mare naționalist, dr. Meșter, cu sute și sute de coroane pentru dificultare făcută la caii lui și la pașapoarte, îi mănca caii și așa vrea să înmoaie pe conducătorii poporului.

În asemenea cazuri în alte cercuri pedepsa e minimală. Până când să graseze asemenea inegalități? Aceasta am interelat — răspunsul care nu l-am căpătat îi iau la cunoștință.

Dr. Aurel Ciupe interpelează în privința spiritului ce domnește în administrație, care face cu neputință fiilor integri ai comitatului participarea la afacerile publice și ocrotește inconștient pe

ceice păgubesc în mod simțitor interesele vitale ale populațiunii. Arată în special manoperile notarilor comunali, aducând mai multe exemple în fine revine asupra gimnaziului de stat din Lugoj, care a devenit o pepinieră a urei naționale, încât părinții sunt nevoiți a da copiii la școli în alte orașe.

Vicecomitele A. Issekutz neagă existența acestui spirit stricacios și apără reputațiunea organelor sale subalterne.

Intrându-se în ordinea zilei se votează cu 81 voturi impozitul adițional comitatens pentru acoperirea diferendului bugetar, precum și cu 57 voturi impozitul adițional comitatens pentru întregirea fondului de penziuni al funcționarilor.

Se aprobă socotele și bugetele comitatense și ale fondurilor administrate de comitat.

Urmează alegerea funcționarilor în locurile vacante. Procedându-se la alegere, s'au aclamat: Primpretore al Lugojului: Rudolf Reiter. Primpretore al Timișului: Bela Biró. Primpretore al Moldovei: Geza Mocsay. Asesor al scaunului orfanal: dr. Nic. Proștean. Pretore: dr. Carol Kardhordó. Vicenolari: Samuil Argalaș, dr. Emil Kopeczek, Elemer Halász.

Intrând în vigoare noua arondare a cercurilor electorale comitatense, se decide sortirea membrilor supranumerari în nouile cercuri și efectuarea alegerii noi în zilele de 18, 19 și 20 Noemvrie a. c.

Din străinătate.

Bande grecești. O numărăoasă bandă grecească sub comanda șefului de bandă Dantioti, continuă a teroriza împrejurimile Karaferiei.

În interval de mai puțin pe patru săptămâni banda a comis zece atacuri asupra satelor bulgărești și aromânești.

Din Salonic se anunță că în conferințele atașatilor militari străini din jandarmeria macedoneană, începute la 1 Octomvrie st. n., s'a ridicat și chestiunea dezarmării populației.

După legile turcești pot purta arme numai cei ce plătesc relativa permisie. În practică, asemenea permisuri sunt acordate numai mahomedanilor și adesea unor indivizi foarte suspecti.

Populațiunea nu poate rămâne deci complet dezarmată. Totuși ar fi de sfătuit ca jandarmeria să indice pe acei cărora li-se poate acorda portul armelor.

De altfel la dezarmarea completă nu se poate nici gândi, din cauza rezistenței îndârjite pe care ar opune-o la aceasta albanezii.

Vărsarea de sânge din Pecica.

Recunosc acum și ziarele maghiare, că Duminecă jandarmul Român András din Pecica a intrat între feciorii români cari petreceau și recrutului Ioan Trif i-a spart capul în două, cu sabia, lui Iancă Șiclovan i-a tăiat mâna, în cât aceea a căzut bucată la pământ, iar pe alți mulți i-a rănit.

Azi s'a dus la fața locului Marjalaky Imre, să cerceteze lucrurile.

Ori cum s'a întâmplat, e rușine mare pentru feciorii din Pecica.

Au fost sute de înși, tot voinici tineri și un singur jandarm pe unul l'a palmuit, și pe alți mulți dintre ei i-a tăiat cu sabia. Dar atunci de ce le-a dat Dumnezeu brațe și lor! să se lase ciopârțiți ori omorâți de un jandarm beat? Mare rușine.

Noi nu îndemnăm pe nimeni să se atingă de jandarm. Însă și legea iartă de pedepsă, dacă apărându-ne viața, dăm chiar în cap turbatului care vrea să ne omoare.

Feciorii din Pecica nu aveau în mâni cu ce să se apere, asta o știm. Dar aveau brațe și când au văzut că jandarmul taie

între ei ca în bostani (Iudaie), nu puteau să sară cinci-zece deodată, și să-l dea afară ori să-l ducă legat la comanduire, să-l arate ce beat și sălbatic este?

Ce-i asta: un sat întreg să se lase ologit d'un jandarm beat?!

Expoziția de copii

aranjată de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu«.

I. Programul

expoziției a 2-a de copii, ce se va țineă Duminecă, la 13 Octomvrie n. 1907 în comuna Ilmbav.

1. În scopul promovării stărilor igienice și a îmbunătățirii condițiilor de traiu ale populațiunii, »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu«, va aranja Duminecă, la 13 Octomv. n. 1907, în comuna Ilmbav o expoziție de copii împreună cu distribuire de premii în bani și recuizite de lăptat.

2. Expoziția se va țineă în ziua amintită, începând dela 11 ore înainte de amiază și până la 2 ore d. a., când va urmă premiarea.

Expoziția se va țineă în salele primăriei comunale.

3. La expoziție de data aceasta se primesc numai copiii locuitorilor din Ilmbav cu vârsta dela 6 luni până la 8 ani.

4. Primirea copiilor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publică de cu vreme dispozițiunile luate. Comitetul poate refuză primirea, însă numai din cauze binecuvântate.

5. Exponenții (mamele și îngrijitoarele) sunt îndatorati a purta înșiși grijă de copiii expuși.

6. Se vor distribu premii, în valoare de 170 cor. inclusiv recuizite de lăptat. La aceste concurge Reuniunea agricolă cu 130 cor., primăria comunală (din cassa mizerilor) din Ilmbav cu 20 cor.; comuna bisericească gr-or. cu 5 cor.; și Însotirea de credit »Raiffeisen« cu 15 cor.

Premiile să împart astfel:

Grupa I. Copii:

- dela vârsta de 6—12 luni.
- dela 1—2 ani.
- dela 2—4 ani.
- dela 4—6 ani.

Grupa II. Copile:

- dela vârsta de 6—12 luni.
- dela 1—2 ani.
- dela 2—4 ani.
- dela 4—6 ani.
- dela 6—8 ani.

Pe lângă numărăoase premii în bani se vor împărți câte o broșură cu conținut igienic și recuizite de lăptat în valoare de 14 cor.

II. Premiarea.

1. În scopul premiării se instiue juriul consistor din domnii: Dr. I. Beu, prezident al juriului, R. Simu, secretar al juriului; membrii comitetului central al Reuniunii: P. Lucuța, I. Chirca, P. Draghiș, dr. Petru Șpau, totodată prezident al expoziției, Victor Tordășianu, Teodor Andreiu, V. Stan, dr. I. Stroia, dr. L. Borcia, Nic. Iosif, I. Popescu, O. Stefla, E. Verzariu; apoi dl Ioachim Muntean, protopresb., și d-na; N. Petra-Petrescu și d-na; Gustav Hanner și d-na; Ioan Alexandru, paroh și d-na; Procopiu Marin și d-na; Mateiu Luca, paroh și d-na; I. Petrișor, paroh și d-na; Florian Bologa și d-na; Valeriu Bonea și d-na; I. Dragoman, înv.; Ioachim Părău, paroh; medici: Dr. Nic. Calefariu, dr. I. Bucur, dr. N. Comșa, dr. I. Elekeș, dr. I. Iancu, dr. I. Popp, dr. George Prunaș, dr. Iuliu Eisenmayer și dr. M. Grün.

Membrii absenți se vor înlocui prin suplenți, aleși din partea celor prezenți.

2. Nu este iertat a funcționa ca juror, când vorba e de copii proprii sau ai rudeniilor mai de aproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a copiilor expuși, îi examinează pe rând și apoi să conzultă asupra premiării, având comitetul aranjator îndatorirea să îngrijască, ca publicul și exponenții să nu înrăurească asupra hotărârilor de luat.

Prezidentul juriului votează întotdeauna. La caz de voturi egale, decide soarta. Asupra fiecărei premii se votează deschis.

5. Exponenții de premiat se petrec în lista premiilor, care statorită, se subscrie de prezident și secretar, cum și 2 membri ai jurului.

6. Impărțirea premiilor se face în mod sărbătoresc la ora d. a. ținându-se mai întâi în prezența juriului, a comitetului aranjator, a exponenților și publicului întrunit în conferință:

a) medicului dr. Ilie Iancu despre »Nutrirea și îngrijirea copiilor sugători«, și

b) a medicului dr. I. Beu despre »Îngrijirea copiilor după înțărare«.

7. Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrică corăspunzătoare.

8. Copiii premiați se vor cântări, măsură și fotografia.

9. Secretarul juriului compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul, scris de prezidentul și secretarul juriului, se păstrează în arhiva Reuniunii și să publică prin ziare.

III. Dispoziții de premiare.

1. Scopul expoziției este mai ales a promovă stările igienice și a lucră la îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației. Drept aceea să va luă în socotință nu atât intenția vădită de a străluci cu copiii anume gătiți ca exemplare de paradă, ci mai ales hărnicia și priceperea dovedită la alimentație și celelalte, cari condiționează puterea vitală a generațiilor viitoare.

2. Copiii cu înfățișare inteligentă și vioi, cei sănătoși și fără defecte trupesti, cei bine hrăniți și ținuti în curățenie, cei cu bunăcnviință, nefricoși și prietinoși, copiii orfani și din familii mai scăpătate cum și cei din familii cu copii mai numărâți, între condițiuni egale vor fi preferiți.

3. Dacă cutare grupă nu cuprinde copiii vrednici de premiat, premiile se pot destina pentru altă grupă mai bogată. Premiile, cari nu s'ar împărți, revin Reuniunii.

4. Acelaș exponent nu poate dobândi în aceeaș grupă, decât un singur premiu. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenți din altă grupă au întâietate.

Din ședința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, ținută la Sibiu în 20 Septembrie n. 1907.

Pantaleon Lucaș,
prezident.

Victor Tordășianu,
secretar.

Se prăpădește țara.

Din arătările (statistica) întocmite de ministere, aflăm lucruri nu se poate mai triste. Astfel:

Nainte cu 15 ani pe o mie de suflete veneau 42 nașteri; azi cu 7 mai puțin, ceea ce pe an însemnează cu 12.000 mai puțin.

Dintre copii, a treia parte mor din cauza neîngrijirii, ori mai bine: a sărăciei ce crește.

Dintre toate țările, la noi mor mai mulți oameni, așa că am ajuns ca mijlocia vieții să fie numai 40 ani pe când în alte țări este 60 ani.

Dintre 100.000 oameni mor de oftică 364; în alte țări numai 192.

Și jumătate dintre cei morți n'au fost căutați de doctori.

Din lipsa spitalelor, în sate și orașe umblă slobod 40.000 nebuni și slabi de minte.

Pentru oștire se cheltuiește de zece ori mai mult decât pentru școli.

Urmarea este că în țara întreagă 650.000 copii nici la școală nu umblă, iar dintre cetățenii țării nici jumătate nu știu carte.

S'au scumpit apoi toate, în cincisprezece ani îndoit, până ce plata muncii abea a sporit cu a cincea parte de 15 ani încoaci.

În țara întreagă mijlocia câștigului unui muncitor de câmp e 400 coroane. Din atâta trebuie să-și țină nevasta și copii.

Nu e mai puțină mizerie în orașe, unde din 1000 case în care locuiesc muncitorii mai săraci, în 740 șed claie peste grămadă.

Casele dela sate sunt tot așa de puțin sănătoase și la 1900 s'au găsit mulțime de locuințe omenești sub pământ (zomonite). Nu e mirare dacă poporul de jos tângeste ori moare cu grămada.

Deputatul dr. Ioan Suciu între alegători.

Cu ziua de *Duminică*, în 13 Octomvrie n., începe și dl deputat dietal dr. Ioan Suciu turneul său în cercul electoral al Inelui.

Inceputul îl face în comuna centrală, *Boroșineu*, unde *Duminică la 2 ore după amiază* va rosti darea de seamă în fața adunării populare convocate.

Sâmbătă în 19 Octomvrie n. dl Suciu va vorbi poporului în adunarea ținândă în *Dezna la 10 ore a. m.* și în cea convocată pe 3 d. a. *Boroș-Sebiș*.

Duminică, în 20 Octomvrie n. dl deputat Suciu va rosti darea de seamă în *Cermeiu la ora 1 după amiază*.

O să urmeze apoi a cerceta și celelalte comune din cerc, dearându-l.

NOUTĂȚI.

ARAD, 9 Octomvrie n. 1907.

— **Vizitațiune canonică.** P. S. Sa episcopul Aradului, Ioan I. Papp, va pleca *Vineri spre Oradea, însoțit de P. C. Sa protosinelul R. Ciorogariu.* P. S. Sa face vizitațiune canonică la Oradea și *Beius și în Pociovești, locul de naștere al P. S. Sale, va sfinți biserica ridicată cu cheltuiala P. S. Sale.*

— **Din cauza grevei generale** declarate pentru ziua de 10 Octomvrie, când partidul social-democrat va demonstra pentru introducerea sufragiului universal, egal, direct și cu votare secretă după comune, va încetă lucrul și în atelierul nostru tipografic, astfel că numărul proxim al ziarului nostru va apărea numai *Vineri la ora obișnuită.*

— **Demonstrație socialistă** va fi mâne în peste 500 orașe și sate mari din țară, unde nu se va lucra, ci muncitorii se vor adună să ceară vot obștesc (sufragiu universal).

Mai mare va fi demonstrația în Budapesta, unde se vor adună în diferite locuri ale orașului, peste 100.000 socialiști iar prin o delegație trimisă la dietă, vor cere sufragiu universal.

— **Din Pecica** primim știrea, că bravul jude comunal Aron Filimon nevoind a se lăsa ca domni să-l poarte cum nu se cuvine, a dat pe cel, nu mai vrea să fie slugă la dârloagă, ci ține cu satul. Așa și trebuie!

— **Boksán Szevér**, căruia îi zicea pe o vreme »Severul Taichii«, ajungând solgăbirău, face din când în când și el câte una lată, pentru care ajunge tipărit prin foi.

Astfel cu ziua de azi îl scarmână »Népszava«, pentru că a oprit adunarea socialistă ce se con-

vocase în Pecica pe ziua de 6 Octomvrie. Boksán dă sfat socialiștilor că în loc de a ține adunare în zi de jale, ca 6 Octomvrie, mai bine s'ar duce la Arad, la mormântul celor 13 generali kossuthiști spânzurați și împușcați, — dând astfel mulțumită că sunt libertăți încât socialiști îndrăznesc să facă adunări.

Zadarnic. însă, Boksán, toate aceste frase — nu o să te ajute să ajungi fibirău, ci o să îmbătrânești ca solgăbirău, de cumva n'or veni alte rânduieli — de sus!

— **Emigrările din Torontal** au înspăimântat pe cei din fruntea comitatului și pe domni cu mii de holde. Dela 1 Iulie 1903 până azi au plecat din Torontal 75.000 locuitori în America, dintre cari nu s'au întors acasă decât 10 la sută. Bani au trimis acasă 8.690.000 coroane, ceea ce nu e mângâiere însă, căci deși au venit banii, nu se mai întorc însă oamenii!

— **Cununii.** Harnicul învățător Ștefan Ștefu din Eica-română își va sărba cununia cu amabila d-șoară Emilia Bodea din Arad Sâmbătă în 12 l. c. n. d. a. la 4 ore în biserica catedrală din loc.

Felicitările noastre!

— D-na vâd. Amalia Moldovan nasc. Csányi face cunoscută căsătoria fiicei sale Alexandrina cu doctorul Iustin Pop adv. în Deva. Ceremonia religioasă va avea loc Luni, în 21 Oct. st. n. la ora 4 p. m. în biserica gr. cat. din Alba-Iulia.

Urăm toate fericirile!

— **Logodnă.** D-șoara Cornelia Mureșan (Vașad) s'a logodit cu dl Traian A. Mihalca (Hurez) teolog absolut. Multe felicitări.

— **Moarte pe linia ferată.** Se vestește din Seghedin că Sâmbătă după prânz între Hodmezővásárhely și Sântmiclăușul-mare, în apropiere de comuna Öcsanád trenul a călcat pe fiul de 13 ani al păzitorului din Öcsanád, care se culcase pe linie și adormise. Conducătorul observase din depărtare pe băiatul adormit; dar mergând trenul foarte încet a dat sing. al numai prin fluerat. Numai când era la distanță de 10 pași a început să strângă frânele; dar era prea târziu căci trenul a trecut peste corpul băiatului și l-a îmbucătățit.

— **Descoperirea polului de Nord.** Din Londra sosește o veste senzațională, aproape de necrezut. Se spune anume că americanului Cook i-a reușit să ajungă la polul de Nord. Iată ce spune o telegramă din Londra:

»Tribuna« din New-York a primit știrea că în sfârșit le-a reușit muritorilor să ajungă spre o țintă spre care nizuiesc de mii de ani. Eroul acestui eveniment senzațional e dr. Frederik Cook un învățat din America, a trimis din Etah, care zace în partea de miazănoapte a Grönlandei, o telegramă în New-York, în care vestește că plecând din golful Buchanan, după ce a traversat pământul Eilerhene, i-a reușit să ajungă la polul de Nord«.

Această veste a produs mare uimire în New-York fiindcă toată expediția s'a tănuit până acuma.

— **Pentru biserica.** Fruntașul și evlaviosul creștin Mihai Pantiu a dăruit sfintei noastre biserici din Fenlac un prapore (steag) în preț de 50 coroane. Dumnezeu să îi răsplătească înșutit.

— **Un întreit criminal pus pe picior liber.** În 30 Aprilie 1901 a fost descoperită în mormântarea în muntele Bistra a bătrânului de 70 ani, Ioan Nicolae Burfoarea; el fusese omorât și jefuit.

În 24 Maiu acelaș an au fost ascunse în munte la Jina, trupurile locuitorilor Jinei, Ioan Ciucur și a nevastei sale. După unele semne s'a constatat, că ambii au fost omorâți cu unelte și jefuiți.

După mai multe cercetări criminalul a fost aflat în persoana locuitorului de 54 ani din Jina Pamfilie Morar. Primadată s'a bănuie ca criminală și nevasta acestuia, fiind și ea deținută. S'a constatat însă că numai Morar a fost făptuitorul și așa nevasta sa a fost lăsată liber. El

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — mester de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricațiile proprii din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzenen, Déva și Bánpatak.

s'a recunoscut ca făptuitor la toate trei omorurile. Pe Burfoarea l-a omorât împreună cu Ciucur, și jaful l-au împărțit împreună. Infricându-se însă de a fi tradat de Ciucur, l-a omorât și pe el cu nevastă cu tot, jefuindu-i de toți banii.

Morar a fost judecat de tribunal în anul 1892 la moarte prin ștreang, și această sentință a fost confirmată și de tabla regească din Cluj. Curia însă a schimbat ambele sentințe și l-a condamnat pe Morar la temniță pe viață. Condamnatul a suferit această pedeapsă până acum în temnița din Gherla, purtându-se în acești 15 ani foarte bine, și așa a fost pus de ministrul de justiție pe picior liber.

Morar e astăzi un bătrân de 70 ani, feciorii săi 3 la număr, cari erau atunci de 6—21 ani, sunt aproape oameni independenți. Morar s'a reîntors în comuna sa natală.

— **Princesa Monica.** Se vestește din Florența, că s'ar fi înțeles curtea saxonă cu guvernul italian referitor la extradarea princesei Monica. Subt asemenea împrejurări fosta principesă Montignoso e din nou cuprinsă de griji pentru fiica ei. Tatăl actualului ei bărbat, Toselli i-a dat sfatul acestuia ca s'o dea pe princesa Monica curții saxone cu toată opoziția mamei sale.

— **Deraliere pe linia din Flume.** Din cauza multelor ploii și rupturi de nori s'a prăvălit o bucată de stâncă pe linie și așa în 6 Oct. mașina trenului de marfă Nr. 1054 cu cele 14 vagoane alăturate, a deraiat între stațiunile Fuzine și Lokve. Trenurile personale circulă cu întreruperi.

— **Balonul lui Zeppelin cumpărat de guvernul german.** După cum se vestește din Berlin — guvernul german a cumpărat balonul contelui Zeppelin, cu două milioane de mărci.

În Kiel și în Strassburg vor edifica stațiuni de balon. Zeppelin din însărcinarea guvernului va construi un nou balon cu putere de 285 de cai, în care vor încăpea 18 oameni.

Se vestește din Friedrichshafen, că azi va sosi acolo moștenitorul de tron german cu archiducele Salvador Leopold și se vor urca pe balonul lui Zeppelin. S'a adunat multă lume curioasă în oraș.

— **Locuitorii Londrei.** Se vestește din Londra că în urma statisticii municipale apărute de curând locuitorii Londrei sunt peste 744 milioane, ceea ce face a șasea parte din locuitorii mării Britanii. Populațiunea Londrei e mai mare ca a Belgiei, sau ca a Svediei și Norvegiei.

— **De pe valea Almajului** primim următoarele: Onorată redacțiune, în corespondența din Valea Almajului apărută în Nr. 210 al preșutului nostru ziar Tribuna corespondentul sub pseudonimul »Eu« mă învinovățesc că la conferința ținută de fruntașii români din Valea Almajului sub conducerea dlui avocat Iuliu Novac, am luat și eu parte ca unul care am fost mulțămît cu alegerea de medic cercual.

Înainte de toate trebuie să declar că eu nu am luat parte la alegerea de medic cercual, căci nu am fost ales în comisiunea alegătoare, dar nici nu am declarat înaintea nimăruia că eu aș fi mulțămît cu alegerea aceea.

La conferința ținută în locuința dlui avocat Iuliu Novac am luat și eu parte ca și dl preot Nicolae Novacovicu și dr. Ioan Sirbu, fostul nostru candidat de deputat, precum și ceilalți preoți și inteligenți cari se țin de partidul nostru național, dar prin aceea nu am comis nici o abateră dela programul nostru.

Din corespondența amintită se vede că pseudonimul »Eu« voește fără cauză a se acăță de persoana mea, demascându-mă înaintea publicului ca un român, nedemn de chemarea mea, prin urmare trebuie să declar, că aceasta o face numai din ură personală, deci până nu îmi dovedește acel »Eu«, că către cine m'am declarat de mulțămît cu alegerea de medic, îl declar de un răutăcios, care voiește a sămăna numai ură și ceartă între membrii partidului național. Bozovicu, la 8 Oct. 1907. *Ilie Ruva*, cassarul institutului »Nera«.

— **În tipografia noastră a apărut zilele trecute o interesantă broșură de schițe: »Un dor neîmplinit«, de Sandu Arginteanu.** Oricine cește aceste schițe cu cea mai mare plăcere, rămânând cu o impresie edificatoare. Broșura e foarte elegantă și ca formă, are 80 pagini și costă numai 75 fileri. Se găsește de vânzare la Administrația »Tribune«.

— **Calendarul »Poporului Român«** pe anul 1908 a apărut și să prezintă cu mult mai bine ca în anii precedenți. O singură frunzărie peste calendar și la moment ne-am convins, că de data asta s'a pus o grijă mai mare atât în ce privește cuprinsul, cât și exteriorul calendarului. Cuprinsul e foarte bogat. Peste 30 articoli foarte interesanți. Descrierea amănunțită a mișcării noastre naționale, a evenimentelor de peste an și a întâmplărilor mai însemnate din toată lumea îi dă calendarului valoarea unei cărți istorice foarte folositoare. Ilustrațiunile aproape 100 la număr sunt foarte bine reușite. Calendarul cuprinde 208 pagini. Prețul 40 fil., plus 10 fil. porto. Vanzătorii primesc rabat. Comandă să se adreseze la »Poporul Român« Budapest, VII, István-ut 11.

— **Nu mai e păr cărunt.** »TINCTOL« (Marca 232) e idealul unui mijloc de a vopsi părul, care dă părului cărunt de pe cap și barbei peste câteva minute luciul părului tinăr și culoarea naturală avută, blondă, blondă-închis, brunetă sau neagră.

»TINCTOL« este un preparat absolut nestricăcios, constă dintr'un singur lichid și folosirea e nu se poate mai simplă. Cu un piepten des înmuiat în acest lichid se piaptăna părul și culoarea părului e dată, care rămâne permanent în câteva minute uscându-se pe păr.

La comanda se roagă indicarea culorii cerute. Prețul unei sticle cu descrierea folosirii în 4 limbi este 3 coroane.

Se capătă la fabricantul Friedrich Radda, farmacist în Pancsova, Ungaria-de-sud.

Magazină permanentă la Jos. von Török, farmacist în Budapesta, König utca.

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor nostri ospătăria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul până acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a-l sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 8 Oct. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. (100 klg.)	23-40—23-42
Secară pe Oct.	20-12—20-14
Ovăș pe Oct.	13-70—13-72
Cucuruz pe Mai 1908	13.66—13.68

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Octomb.	23.44—23-46
Secară pe Oct.	20-06—20-08
Ovăș pe Oct.	15-66—15-70
Cucuruz pe Maiu 1908	13-74—13-76

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 10—23 K. 50 fil.
Din comitatul Albei — —	23 » 20—23 » 60 »
De Pesta — — — —	23 » 20—23 » 60 »
Bănățenesc — — — —	23 » 20—23 » 60 »
De Bacica — — — —	23 » 10—23 » 50 »
Săcară — — — —	19 » 50—19 » 85 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 60—15 » 80 »
» de cvalitatea II — —	15 » 40—15 » 60 »
Ovăș » » I — — — —	» » » » » » »
» » » II — — — —	» » » » » » »
Cucuruz vechiu — — — —	» » » » » » »
» nou — — — —	13 » 40—13 » 60 »

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: »*Lucașfăru*« nr. 18 cu următorul sumar: Octavian Goga, Sonet (poezie). I. L. Bogdan Petriceicu-Hașdeu, Mihail Sadoveanu, Ispita. I. U. Soricu, Cronică rimată (poezie). I. Borcea, Ifigenia în Taurida de Goethe. Act. V. sfârșit. A. Lupeanu, Un sfârșit (schiță). Elena Farago, Amintirea (poezie). D. Nanu, Sentințe (poezie). D. Nanu, Pegas (poezie). Vasile Albu, O noapte de vară (poezie). Zoe Gârbea, Expoziția de artă din Veneția (1907). Cronică: »Asociațiunea«. Adevăr. Știri. Ilustrațiuni: Bogdan Petriceicu-Hașdeu. Port din Corbu. Familia învățătorului din Corbu. Port din comuna Corbu. Familia primarului din Corbu. Interior de casă din Planul de sus.

A apărut în »Biblioteca pentru toți« întâiul volum din operele complete ale lui Gr. M. Alexandrescu. Volumul e intitulat: Poezii și cuprinde: Poeziile, Epistolele, Satirele, Fabulele, Epigramele și Traducerile, marelui poet. În afără de aceasta volumul mai are o întinsă culegere asupra vieții și operei scriitorului, o bibliografie completă asupra tuturor studiilor scrise, între anii 1874—1907, despre opera poetului, și ca adaos: poeziile nepublicate în nici una dintre edițiile de până acum, poezii rămase prin foile periodice, sau prin culegerile străine.

În alcătuirea acestei ediții s'au luat de bază edițiile anilor 1848 și 1847, singurele care au păstrat adevărata limbă și formă a poeziilor lui Alexandrescu. Îndeosebi, s'a arătat, în note, de fiecare poezie, deosebiriile celor 6 ediții (și acelei din 1893), zierele sau revistele unde ele au apărut întâi, polemicile la care au dat naștere, precum și împrejurările în care versurile au fost scrise. Alcătuirea ediției se datorește dlui Em. Cârleanu-Emilgar; și ediția poate sluji de pildă aceluia care vor să reînvie clasicii noștri. Costă lei 1-20. Se află de vânzare la librăria »Alcalay«, Calea Victoriei 37.

Tusea măgărească

această groază cunoscută a copiilor Emulsiunea SCOTT o vindecă cu rezultat în toate cazurile. Emulsiunea SCOTT e cel mai bun leac pentru vindecarea copiilor debili, bolnăvicioși, cărora le redă curând

fața rumenă și plină.

Efectul repede și întăritor își găsește explicarea în aceea, că e compus din substanțele cele mai cu efect, care prin procedura lui SCOTT devine o Emulsiune gustoasă și ușor de miștuit.

Emulsiunea SCOTT are un efect tot așa de bun asupra oamenilor mari și a bătrânilor ca și asupra copiilor.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se capătă în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Administrației.

Vasile Crăciun, Cenadul-sărbesc. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Todor Rada. Am primit 2 cor. ca abonament până în 15 Martie 1908.

Iuliana Oșiel, Krusovec. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907. Rugăm încă 2 coroane.

Petru Scrob, Somoșches. Am primit 2 coroane ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Vasile Bădău Zărescul, Vidra. Am primit 3 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1908.

Mihai Bădău lui Gligorie, Vidra. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1907.

I. P. Mercurea. Nu datorești nimic. Numai din greșeală s'a publicat.

Poșta Redacției.

Iosif Cherdu și A. Meilă, Zam. Dacă e bună povestea o publicăm bucuros.

Abon. 1099 în Feimiș. Prea bine: faceți dar în tăcere, dar nu dormiți somnul morților.

G. Popica, Brașov. Trimite și vom publica ce e bun, fie și traduceri.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

Könyvelésben és az erdő szakmában jártas, román, magyar és német nyelvet bíró fiatal ember felvétetik. Ajánlatok Valuta Bank r.-t. Budapest, V., Váci-körút 48. intézendők.

Din cauze familiare
se vinde în grabă o

ospătărie

cu grădină, popicărie și cu tot aranjamentul

pe lângă preț redus.

A se adresa la administrație.

Se caută

un barbier — friseur român

care să ia în arândă un local gata aranjat elegant, la loc de frunte din Arad, în casă nouă modernă

Atelier, odaie laterală, odaie de locuință, cuină, cămară și laterale.

Arândă anuală 800 Cor.

Reflectanții au să se adreseze către Dr. Ioan Suciu, avocat în Arad.

Aviz!

Se aduce la cunoștință On. abonenți și publicului cetitor că opul dlui **G. Bujigan**, inv. în Deliblat (Temes m.):

„Cantorul Bisericesc“

abia la finea lunei curente va fi compactat când apoi să va putea espeda celor ce l'au cerut. Exemplarele broșate se pot espeda la moment.

Anunț.

Se caută un morar la o moară cu apă, care să știe conduce eventual și motorul cu benzină — aplicat în timp de secetă. Venit lunar cel puțin 80 coroane, pe lângă cvartir și grâu de mâncat.

Brad, (Hunyad m.) la 7 Oct. 1907.

Feier Aron,
proprietar.

Szeszák S. és Fia

fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate
Kolozsvar, Malom-u. 12.

Mare magazin de trăsuri, care îndestulește
— ori-ce pretenții; atelier de reparare. —

Fabrică de calese asortată cu toate mașinile moderne tehnice.

În Cluj și jur e unica fabrică, în care se pregătește fierul care parte a trăsuri: fabricăm roate, facem lucruri de fierar, piclar și de lustruit sub conducerea mea personală, cu prețurile cele mai moderate. — Tinta noastră principală e: lucrare bună și solidă, dar ieftină. — Serviciu prompt. — Răspundem imediat comandelor din provincie. — Recomandăm diversele părți de trăsuri, cari se vând; așa numitele „mântuitoare de noroi” cu șezutul inobis bine. Fondat în 1870. — Prețurent grațis.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că la mine se află altoi din următoarele soiuri:

**Rizling, Scădarcă
Mușcotai (Mustosfehér)
Oporto (Mézesehér)
Formunt (Pirosasztali)
Mușcat-otonei
Mușcat-Hamburg.**

Dacă altoile cumpărate dela mine nu sau deprins, trimit altele fără să se mai plătească.

Cu stimă:

Vasilie Curuțiu,
Mènes, Nr. casei 60.

Un candidat de avocat

cu praxă bună,

află aplicare în cancelaria avocatului

Dr. Joan Papp, Brád.

Doritorii să se adreseze direct.

Prima Societate de Credit Funciar Română din București.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 28 Septembrie a. c., urmează a se ține licitație prin oferte închise și fără drept de supralicitare, la sediul acestei Societăți, strada Colței Nr. 27, București, pentru vânzarea de veci a moșiei Căiuți din comuna Căiuți, plasa Troțuș, județul Bacău.

Intinderea totală a acestei moșii este aproximativ de 4782 fălci sau 6848 ha. din care:

Ca 5203 ha. pădure, cea mai mare parte seculară, esențe fag, stejar și rășinoase,

Ca 597 ha. arătură,
» 294 » fâneată,
» 292 » pășune,
» 35 » vii,

iar restul livezi de pomi, locuri în sate, râpi, ape și prunduri.

Licitația va începe dela suma de lei 1.900.000 (un milion nouă sute de mii lei).

Garanția cerută la licitație este de lei 50.000 (cincizeci mii lei) în scrisuri funciare rurale.

Condițiunile speciale pentru vânzarea acestei moșii se pot vedea la sediul Societății în orice zi de lucru între orele 11 a. m. până la 6 p. m. Ele fac parte integrantă din contract.

Ofertele trebuiesc făcute pe formularele date de Societate la care se găsesc alăturate condițiunile speciale de vânzare.

Vânzarea rămâne definitivă numai după aprobarea Consiliului de Administrație.

Dirrecțiunea.

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„Cantorul Bisericesc”, de G. Bujigan broșat . . . (60 fil. porto)	Cor. 10—
„Chestiunea de Naționalitate” de S. Bocu	” 2—
„Românii din Bosnia și Herțegovina” de Isidor Ieșan	” 1:50
„Pentru copii cei buni, Povestiri”, de Augusta Rubenescu	” 1—
„Călăuzul învățătorului”, de I. Crișan	” 2:50
Almanahul „Petru Maior”	Cor. 4—
„La Roma” de I. Russu-Șirianu	” 2—
„A r” Const. Hodoș	” 1:50
„Amicul Poporului” Titu Vuiculescu	” 1—
Popescu. „Petru Cazacul”	” 1:60
Chendi: „Ioan Botezătorul”	” 1—
Slavici: „Vatra părăsită”	” 1:50
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele”	” 5:20
dtto „Lupta pentru drept”	” 2—
dtto „Judecătorii cu jurații”	” —80 (5 fil. porto).
Pușcariu: „Juvenilia”	” 1:60
Maneguțiu: „Reunirea Românilor”	” 4—
Păcățianu: „Principiile politice”	” 2—
dtto „Libertatea”	” 2—
„Monografia Brașovului”	” 4—

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

„Un dor neimplinit”, Schițe de Sandu Arginteanu	” —75
„Musa someșană”	Cor.—30
N. Iorga: „Călătorii în Rusia”	” —40
Cunțan: „Poezii”	” 1—
Zianu: „Poitpouri”	” 1—
Lăpădat: „Conferințe”	” —20
„Stropi de roauă”	” 1—
„Școlarul Declamator”	” —50
„Biblioteca Noastră” nr. 3—4, 5, 7, 8—9, 10, 11—12, 13, 14, 15—17 nrul	” —28
Chendi: „Zece ani de mișcare lit.”	Cor. 1—
Bibl. „Bunul Econom” Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 . . . . . nrul	” —30
„Povestiri și schițe” de S. Secula	” 1—
„Telegrama” frază în 3 acte	” —30 (3 fil. porto).
„Navele” de Emil Zola	” —40
Ardeleanu: „Buchetul meu”	” 1—

— La fiecare carte să se adauge 5 fil. porto. —

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi aranjamente

expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

natural, chemic, din izvorul de acid-carbonic din băile Buzias, pentru prepararea apei gazoasă (soda) pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. ● Serviciu de încredere, conștiincios!

Ape minerale și medicale de Buzias
în sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:

„Muschong-buziásfürdői szénsavmúvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn”.

Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef.-interurb. 18.

Cărți pentru școală

foarte eftine

(pentru școlile populare și medii)

aprobate și prin păreri distinse recomandate
recomandă

Libriăra H. ZEIDNER Brassó.

Exemplare pentru învățători gratis și franco!

Prețurile „estrasului din catalogul“, care s'a trimis astă primavară (împreună cu catalogul pentru piesele de muzică „Cântarea înaltă sufletul“) s'au redus foarte mult, ce se poate afla în fiecare librărie sau la fiecare comerciant care ține cărți de școală.

Cărțile pentru școală să pot căpăta în acele locuri de vânzare cu prețuri foarte aprobabile (potrivite).

Arătarea de preț cu deamănuntul se va face cunoscut în „Gazeta Transsylvaniai“, copii din aceea se vor trimite fiecăruia pe comandă gratis și franco.

Domnule învățător!

Prin introducerea cărților de școală din editura lui H. ZEIDNER, Brassó păstrați părinților din comuna DVoastră în fiecare an multe coroane!

Vă rugăm să binevoiți a încerca!

CORNEL N. DEMETER

FARMACIST ÎN SZÁSZVÁROS.

PREPARATE ECONOMICE.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia, lapte mai mult și mai bun. De mare înșămătate este pentru ori-care econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta să ureă valoarea — adică prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun, — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii suferă mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, — ba chiar slăbindu-și, astfel în cât în loc de a li-să ridica prețul, chiar perd din valoare. De-aceia fiecare econom să întrebuințeze această unsoare, căreia îi e prețul 20 și 40 fileri. Cu unsoarea aceasta e de a unge vitele și porcii. Și la oameni să întrebuințeze cu efect sigur. Are favorul că nu murdărește ca alte unsori pentru păduchi.

Extracte pentru prepararea rumului, a diferitelor liqueruri și altor beuturi. Cine voiește a-și prepara rum, liqueuri și alte beuturi foarte bune și ieftine să întrebuințeze aceste extracte. Prețul pentru a prepara 1 litră costă 40 fil. din oricare beătură.

Rum de beut	Rachiu de drojdie	Extracte de liquer Al-
Rum fin pentru thee	Beătură dulce de vișine	lasch
Șlivoviță: 4 deci spirt	Beătură amaricanta de	Liquer de Pere
curat, 6 deci apă și de	Alpi	Liquer de Cireșe
40 fil. extract de șli-	Rachiu de bucate	Liquer de Marasquino
voviță	Rachiu de prune	Liquer de Vanille

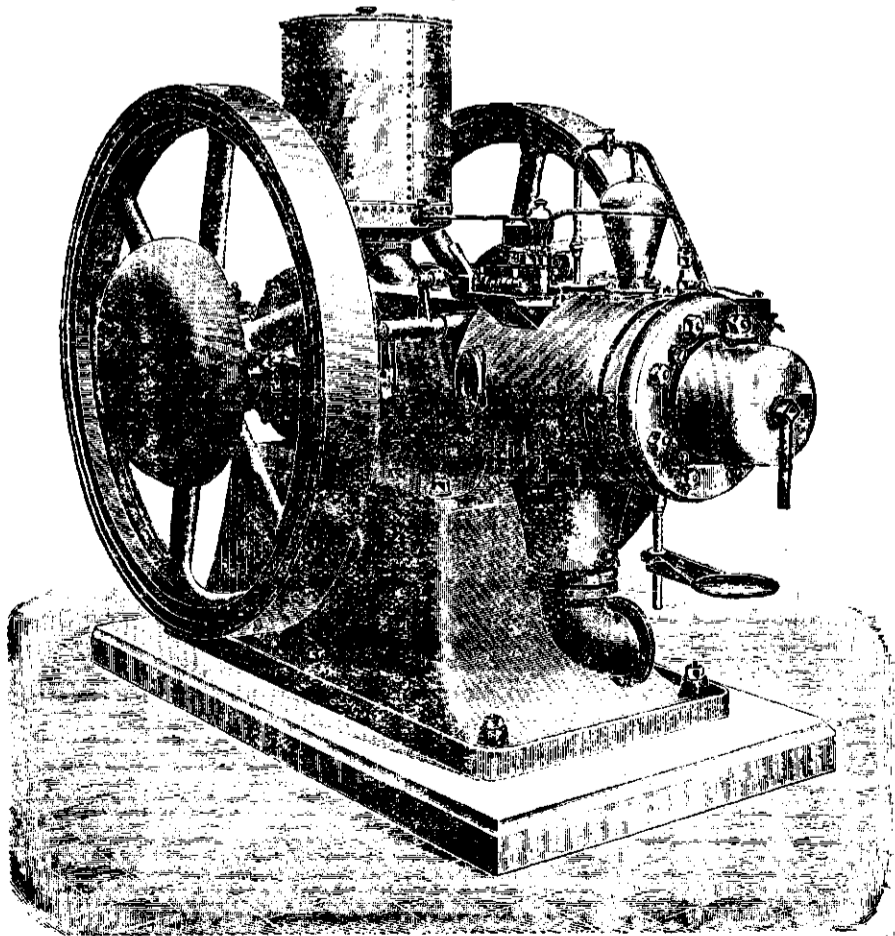
Thee foarte fină! Pachet cu 20 fil., 1 cor. și 2 cor. Kilogramul cu 8, 10 și 20 coroane.

ADRESA cumpărătorului să fie precisă și legibilă! Numele întreg, comuna, nrul casei, poșta ultimă și comitatul.

BRÜDER SCHIEL

Fabrică de mașine, turnătorie de fer și clădire de mori

BRAȘOV

Turbine, motoare și locomobile, mori artistice-simple, transmisiuni, mașini agronomice. Patentate proprii. Cea mai mare fabrică de mașini în Transilvania. La expoziția din București 1906 »Grand Prix«, cea mai mare distincție, medalia de aur.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCE. GENERALE DE A-SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efeptuesce pe lângă cele mai favorabile condițiuni!

1. În ramul vieții: capitale cu termin fies, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe cas de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine reovisite ș. a prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz ovăș, viță (vinea), plante industriale: cânepă, în, hîmel nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturele noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâul, sęcara, ovězul și toată economia!

Prăvălie nouă de articole de modă pentru dame și lipscănie!

Noutăți de toamnă!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că dela 1 Octombrie am deschis în loc pe piața Andrassy No. 22, lângă farmacia Hajós, corespunzător cerințelor de acum

o prăvălie cu articole de modă pentru dame și lipscănie.

Voi ținea în depozit stofele cele mai moderne pentru toalete de dame, tot felul de mățasuri, pânzării dela cele mai ieftine până la cele mai fine, stofe de damast, albțuri gata pentru domni și doamne, cretoane de spălat de Kozmánó și parchet.

Mai departe tot felul de covoare, garnituri de pat, perdele de dantelă, storuri, ciorapi și batiste, umbrele de ploaie, mănuși de piele și tricolate, cămăși Jäger și pantaloni cordoane de elastic și de pe e, mare asortiment, precum și tot felul de lucruri necesare pentru croitori. — Din mărfurile însemnate va sta un mare asortiment la dispoziția on. public și le voi vinde cu prețuri nemai pomenit de ieftine în Arad.

Oricine să poate convinge de ieftinătatea mărfurilor mele. Cumpărarea nu e obligatoare.

Solicitând binevoitorul concurs on. p.

Cu stimă:

Halász Henrik.

Comande în loc și provincie se împlinesc punctual. TELEFON 160.

Serviciu prompt și punctual.

Prețuri ieftine fără concurență.

Nici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus Gramophon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari dela 35 fl. în sus. Suluri plăci duple mare asortiment. Noutăți Gramophon suruitor! Ilustrate cu cântece și note, bucata 20 cr. Catalog ilustrat despre Phonograph, Gramophon și Automate se trimite gratuit și scutită de timbru. Primesc tot felul de plăci întrebuițate sau le schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de ajustare pe acest teren în întreaga Ungaria.

Tóth József,
comerciant de gramophone
Szeged, str. Könyök nr. 3.

Correspondență în orice limbă.
Nouă plăci românești!

Puțin venit, mare circulație!

Nu este un cadou mai frumos decât un gramophon.

STIMATE DOAMNE!

Comandați numai odată de probă cosmeticul de înfrumșetare

Crema Havasi-Gyopár de dr. Biró

și Vă veți convinge că acest cosmetic minunat îndepărtează imediat pișturile, petele de ficat și tot felul de erupțiuni de pelea feței, și îi dă o frăgezime tinerească. Un borcan mare 1 cor. Săpunul 70 fil.

Cel mai eficace preparat contra anemiei, lipsa de apetit și nenositate este preparatul alui Dr. BIRÓ Tokaji China-Vasbor. Are un gust plăcut, întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil.

„ARANYHARMAT“.

Prin întrebuițarea căruia se poate colora părul în blond-auriu. Acest mijloc e nesticăcios atât pentru păr cât și în general pentru sănătate. Nu vopsește! Nu murdărește! Prețul unei sticle cu îndrumare 3 coroane.

Toate aceste se află în depozit principal la:

Farmacia W O L F F, Kolozsvár.

Correspondență particulară în limba română!

Am onoare să aduc la cunoștința on. doamne că

Atelierul nostru

de confecționarea rochiilor pentru doamne

(care se află în Arad, edificiul teatrului, etagiul II, în dreapta pe partea pieței Libertății)

I'am îmbogățit cu

un depozit de pălării de dame

moda cea mai nouă.

Și suntem în situația favorabilă de a putea vinde articolele noastre moderne cu prețuri reduse.

Cu stimă: **Surorile Wolf.**

Tot aici se primesc fete istețe cari voiesc să învețe.

In atențiunea oamenilor străduitori!

Firma T. Szücs és társa Nagyváradon, Füzesi-fatelep 3.

recomandă mașinăriile de mână în formă nouă și practice pentru fabricarea olanelor de cement pentru acoperișe de casă se pot fabrica cu acesată mașină din amestec de cement și năsip, țigle solide pentru acoperișe, prin cari în ținuturi năsipose sau de pe lângă riuri năsipose, cu un capital mic se poate asigura un venit mare. Pentru fabricare în stil mai mare, cu plăcere ne ducem ca tovarăși cu mașinile noastre.

Arhitecții și domeniile și-le pot face în propria lor regie, fiindcă amșinile sunt portative și se pot instala ori unde.

Rugăm interesul publicului! și să binevoiască a cere informații personal sau în scris, dela firma de sus, unde se poate vedea modul de fabricare, țiglele gata și cum se construiește din ele coperișul.

La comandă ne rugăm să Vă provocați la acest ziar.

FRÁTER és DÓMÖTÖR

cancelaria de arhitectură diplomată

ARAD, STRADA SALACZ GYULA NUMĂRUL 1.

Primește:

măsurarea, regularea, comasarea, parcelarea, orașelor, comunelor, și a domeniilor precum și tracirozarea, plănuierea și construcția terenurilor de pădure și industriale.

Specialiști:

în plănuierea și înființarea regulărei de ape și a apeductelor.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

Telefon 441.

Telefon 441.

La „Cănele negru”.

Recomandă băcănă sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, speccerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

Chugyik Sándor, B.-Csaba

Fabricant de cimbale.

Pregătește
cele mai bune

cimbale,

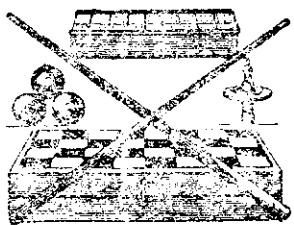
precum și
repararea
tuturor in-
strumente-
lor
cu coardă

pe lângă garanție și prețuri moderate.

DÓSA FARKAS

fabricant de biliard în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás király-tér nr. 3.

Depozit de biliard gata. Pregătesc mese de biliard și le reparaz atât în oraș cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **bastoane de biliard (daco) chiuțele de biliard de bansolin și फिल्деș, (os de elefant), apoi: cretă, piele de biliard, lipici și ori-ce alte lucruri trebuincioase.**

Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe.**

Ioan Philipovits
fabricant
de ornamente, steaguri bisericesti
steaguri pentru reu-
niuni și baldahin
VERSECZ.

Cântarea înaltă sufletul!

GEORGE DIMA: Cele mai frumoase compozițiuni de caracter bisericesc și lumesc pentru cântare și pian, coruri mixte și de bărbați etc. ale acestui măestru al muzicii au apărut la H. ZEIDNER în Brașov. Catalog gratuit!

În aceeași librărie este un sortiment bogat în cărți literare românești, de utensilii pentru scris și desena, deposit de hârtie, și despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

Cel ce dorește a avea RACHIE

ieftină,
FĂRĂ CĂZAN

acele să-și procure dela comerciantul
Radovan Popovits, în Ujvidék,

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu prag: cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TARSA

:: FABRICĂ DE CEASORNICE DE TURN ::

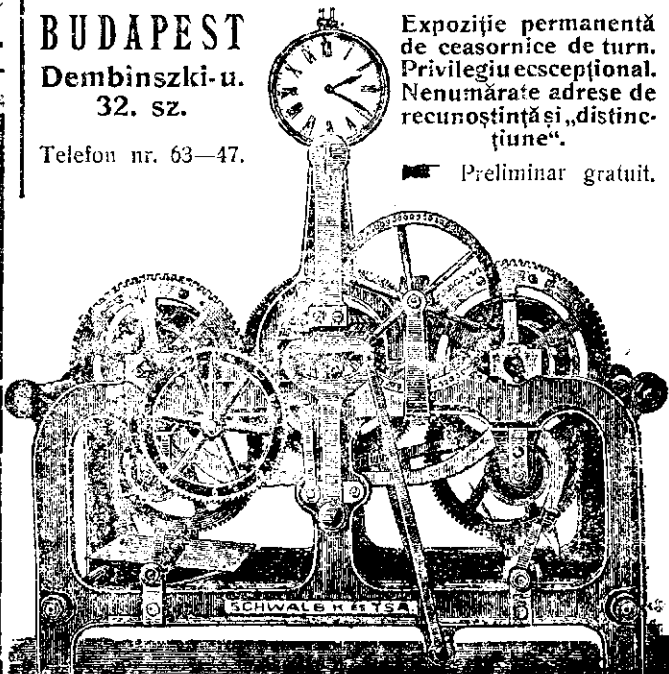
BUDAPEST

Dembinszki-u.
32. sz.

Telefon nr. 63—47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional. Nenumărate adrese de recunoștință și „distingțiune”.

— Preliminar gratuit.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume! Crema de față Regina

care pentru însușirea neîntrecută de frumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

Crema Regina curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcanel 1 cor. 40 fl.

Pudra Regina se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele de față acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O șcutulă 1 cor. 40 fl.

Sapunul crema Regina e sapunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O buca 1 cor. 70 fl.

De vândut în laboratorul chemical a lui

Temesváry József, apotecar
SZEGED, Petöfi Sugár-ut

și la Töök József, apotecar, Budapest, Király utca.

Igaz Sándor

ci asornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Haas Lajos,

măestru-lucrător de aramă,

Budapest, VII., Dohány-utca nr. 34.

Instrumente de fabricare de spirt, cognac, liquer, țuică și instrumente de a condensa acestea.

MARE
MAGAZINĂ.

Tot felul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. — Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi. Vase de fert cafea, vase de spălat curățit.

— — — Prețuri ieftine. — — —

Dela mine **se pot procura**
mașini de cusut, economice și biciclete

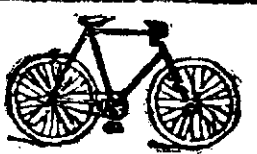
cu prețurile cele mai reduse și

pe lângă solvire în rate.

Atelier reparator mechanic. Reparări se efectuează grabnic și punctual și în proviuta.

Falk Imre,
Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 30.
Széchenyi-tér 39.

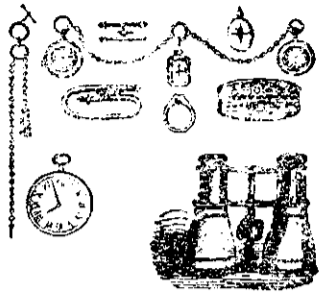

Sárga János

:: argintar și pregător de obiecte artistice ::
Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Telefon nr. 354.

Telefon nr. 354.

Abundant provăzut cu obiecte de aur, argint și petrii scumpe. Pregătește tot felul de lucrări artistice: în aur, argint și altfel de lucrări de artă maginetră. — Schimbări de aur și argint, conform cursului zilnic. — Cu preț curent servim gratuit și franco.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spiritul Reuma

Încercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

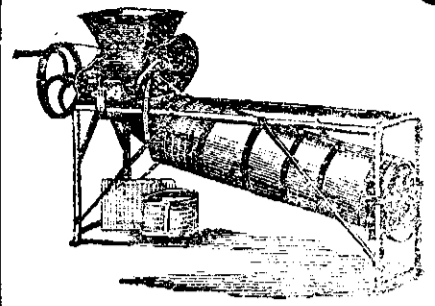
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Simonffi

István

FABRICĂ DE MAȘINI

ȘI TURNĂTORIE DE FIER ȘI METAL

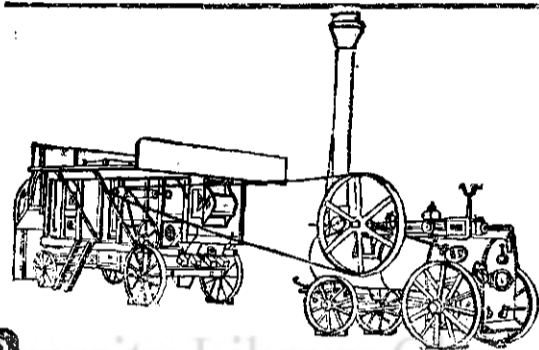
KOLOZSVÁR (Cluj), str. Petőfi nr. 60.

Pregătește tot felul

de instrumente de comunicație, construcții de moară, turnătorii de fier și metal.

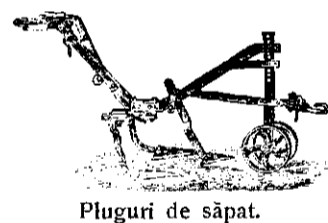
Intreprindere de tot felul de reparări de mașini de agricultură, — mașini noi de trierat și cu construcția ușoară, mână de doi oameni.

Mai pregătește ciururi cu construcție nouă și ușoară care poate fi mână de un băiat de zece ani.

Intre asemenea mașini, cari sunt în circulație aceasta este cea mai bună.

Prospecte se trimit gratuit la dorință.

Pluguri de săpat.

Pressa de vin patent continuativă a lui NEUKOMM

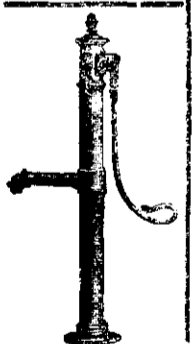
„Archimed“ pentru mână și de mână cu mașina, profitul mustului e de 80—90%. Aparat de pasteurizat, Aparat patentat de cognac al lui Neukomm, Căl-

dare de vinars Neukomm pentru comină (Trestler), drojzii, prune și alte poame, Pompe de vin portative pentru un conduct (maș) de 1 1/2 zol. Cor. 120—.

Nou! Tăietor de butuci de viță indispensabil Nou! la tăiatul viței, Aparat patentat al lui Neukomm pentru mobilitatea viței aratru pentru vie, Pompe de fântâni, Moară de struguri, Mașina de cules boabele de struguri, Sondă pentru fântâni artezice, Apă sănătoasă de beut și apă bună pentru folosire din isvoare adânci, prin sonda precum și cognac bun vechi reco-

mandă **Nal. Neukomm's Söhne** — fabrică de mașini și aramur — în VERSEZ (Ungaria de Sud).

— Struguri de maș și olti de vie (Schmittreben) de 120 de specii nobile sunt în fiecare toamnă de vânzare. — CERETI LISTA DE PREȚURI.

Premiat la toate expozițiile la cari a luat parte ca exponent.

Victor Hess Sibiu

Prima fabrică transilvăneană de bascule cu poduri (cumpene)

INTEMEAT LA 1896.

INTEMEAT LA 1896

Ofer articole de classa primă:

Basculă cu pod de cântărit vite și cară încărcate poveri.

Basculă pentru vite cu grilaj de fier și întreg tot din fier.

Cântar de magazin și balanțe decimale construcția cea mai solidă pentru trebuințe economice pentru orașe, comune

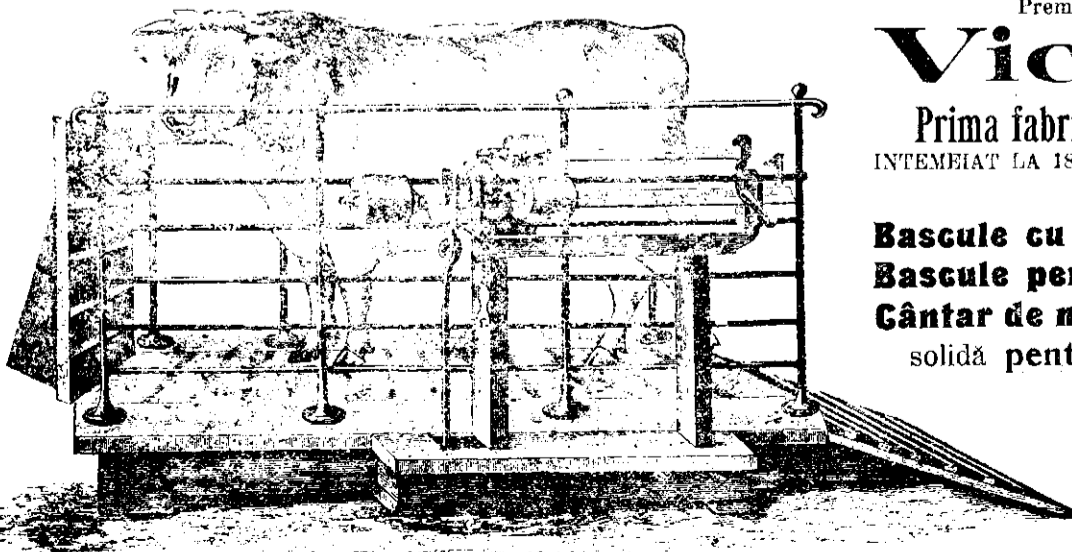
în toate mărimile și eșecutările

Garanție se dă pentru fiecare cântar.

Reparaturi și schimbări, amăsurat specialității, se execută grabnic.

Referințe dela firme și autoritate primul rang, stau la dispoziții.

Liste de prețuri gratuit.

GEORG KAPFER

măstru de sculptură în piatră.

Temesvár-Fabrik, Andrassy-ut 16 și Versecz, colț cu strada Rudsitz și Rathhaus.

și recomandă

magazinul de plăci de marmoră pentru mobile tot asemenea de

Monumente

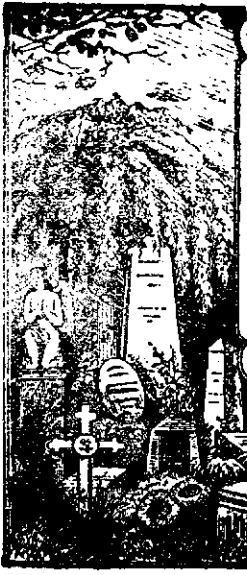
atestat propriu

Având un magazin bogat, liferez mai ieftin ca ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

Georg Kapfer

măstru de sculptură în piatră

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui
VARGA ÁRPAD**MAKÓ**

(Lădița de poștă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Filială în T.-Recaș.

Filială în Buziaș.

Expositură în Toracul-mic.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. . . . . Depuneri : : Cor. 2.500.000.

Capital de fond Cor. 600.000. Fond de rezervă Cor. 200.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abzicere de 90 zile 5% interese neto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

„VICTORIA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1887.

Centrala în Arad, calea Archiducelui Iosif No. 2 (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar. . . . . 1.200,000— Cor. || Depuneri spre fructificare . . . 6.000,000— Cor.
Fond de rezervă . . . . . 900,000— Cor. || Circulațiunea anuală . . . 150.000,000— Cor.*Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.**Pentru sumele depuse fără termin de abzicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocate pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără nici o detragere.*

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după starea casei, să plătesc și fără de abzicere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.